Oikeustapauskokoelma

UNIONIN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (neljäs jaosto)

7 päivänä huhtikuuta 2016*

Ennakkoratkaisupyyntö — Tulliunioni ja yhteinen tullitariffi — Yhteisön tullikoodeksi — Tullietuudet — Asetus (ETY) N:o 2454/93 — 74 artiklan 1 kohta — Edunsaajamaasta viedyt alkuperätuotteet — Kuljetus — Lähetys, joka koostuu sekoituksesta raakaa palmuydinöljyä, joka on peräisin samaan tullietuusjärjestelmään kuuluvista eri vientimaista

Asiassa C–294/14,

jossa on kyse SEUT 267 artiklaan perustuvasta ennakkoratkaisupyynnöstä, jonka Finanzgericht Hamburg (Hampurin verotusasioita käsittelevä tuomioistuin, Saksa) on esittänyt 8.5.2014 tekemällään päätöksellä, joka on saapunut unionin tuomioistuimeen 16.6.2014, saadakseen ennakkoratkaisun asiassa

ADM Hamburg AG

vastaan

Hauptzollamt Hamburg-Stadt,

UNIONIN TUOMIOISTUIN (neljäs jaosto),

toimien kokoonpanossa: kolmannen jaoston puheenjohtaja L. Bay Larsen (esittelevä tuomari), joka hoitaa neljännen jaoston puheenjohtajan tehtäviä, sekä tuomarit J. Malenovský, M. Safjan, A. Prechal ja K. Jürimäe,

julkisasiamies: N. Wahl,

kirjaaja: hallintovirkamies V. Tourrès,

ottaen huomioon kirjallisessa käsittelyssä ja 11.6.2015 pidetyssä suullisessa käsittelyssä esitetyn,

ottaen huomioon huomautukset, jotka sille ovat esittäneet

— ADM Hamburg AG, edustajinaan Rechtsanwalt H.-J. Prieß ja Rechtsanwalt R. Stein,

— Hauptzollamt Hamburg-Stadt, asiamiehenään J. Thaler,

— Euroopan komissio, asiamiehinään L. Groenfeldt ja B.-R. Killmann,

kuultuaan julkisasiamiehen 10.9.2015 pidetyssä istunnossa esittämän ratkaisuehdotuksen,

on antanut seuraavan

* Oikeudenkäyntikieli: saksa.

tuomion

1 Ennakkoratkaisupyyntö koskee tietyistä yhteisön tullikoodeksista annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 2913/92 soveltamista koskevista säännöksistä 2.7.1993 annetun komission asetuksen (ETY) N:o 2454/93 (EYVL L 253, s. 1), sellaisena kuin se on muutettuna 18.11.2010 annetulla komission asetuksella (EU) N:o 1063/2010 (EUVL L 307, s. 1; jäljempänä asetus N:o 2454/93), 74 artiklan tulkintaa.

2 Tämä ennakkoratkaisupyyntö on esitetty asiassa, jossa vastapuolina ovat ADM Hamburg AG (jäljempänä ADM Hamburg) ja Hauptzollamt Hamburg-Stadt (Hampurin kaupungin päätullitoimisto, jäljempänä tullitoimisto) ja jossa on kyse raa'asta palmuydinöljystä koostuviin eriin liittyvän tuontitullauspäätöksen laillisuudesta.

Asiaa koskevat oikeussäännöt

Asetus N:o 2454/93

3 Asetuksen N:o 2454/93 72 artiklassa säädetään seuraavaa:

”Seuraavia tuotteita on pidettävä edunsaajamaiden alkuperätuotteina:

a) kyseisessä maassa 75 artiklan mukaisesti kokonaan tuotetut tuotteet;

b) kyseisessä maassa tuotetut tuotteet, jotka sisältävät muita kuin siellä kokonaan tuotettuja aineksia, jos näille aineksille on suoritettu 76 artiklan mukainen riittävä valmistus tai käsittely.”

4 Tämän asetuksen 74 artiklan 1 ja 2 kohdassa säädetään seuraavaa:

”1. Vapaaseen liikkeeseen Euroopan unionissa luovutettaviksi ilmoitettujen tuotteiden on oltava samat kuin siitä edunsaajamaasta viedyt tuotteet, jonka alkuperätuotteita niiden katsotaan olevan. Ennen niiden ilmoittamista vapaaseen liikkeeseen luovutettaviksi niitä ei saa olla muutettu tai jalostettu millään tavalla eikä niille saa olla suoritettu mitään muita kuin niiden kunnon säilyttämiseksi tarvittavia toimia. Tuotteet tai lähetykset voidaan varastoida ja toimittaa osalähetyksinä, jos tämä tehdään viejän tai jonkin myöhemmän tavaroiden haltijan vastuulla ja tuotteet pysyvät tullivalvonnassa kauttakulkumaassa tai -maissa.

2. Edellä 1 kohdan noudattamista pidetään riittävänä, ellei tulliviranomaisilla ole aihetta toisin epäillä; tällaisissa tapauksissa tulliviranomaiset voivat pyytää tavaranhaltijaa antamaan täydentäviä todisteita, jollainen voi olla esimerkiksi konossementin kaltainen sopimusperusteinen kuljetusasiakirja tai pakkauksen merkintöihin tai numeroihin perustuva konkreettinen todiste taikka jokin muu itse tavaroihin liittyvä todiste.”

5 Saman asetuksen 97 l artiklan 1 ja 2 kohdassa säädetään seuraavaa:

”1. A-alkuperätodistukset, joiden malli vahvistetaan liitteessä 17, on annettava viejän tai tämän valtuutetun edustajan kirjallisesta hakemuksesta, johon voidaan liittää muita asianmukaisia todisteasiakirjoja, joilla todistetaan, että vientituotteille voidaan antaa A-alkuperätodistus.

2. Todistus on annettava viejän käyttöön heti, kun tuotteiden vienti on tosiasiallisesti toteutunut tai varmistunut. A-alkuperätodistus voidaan antaa poikkeuksellisesti siihen liittyvien tuotteiden viennin jälkeen, jos

a) sitä ei ollut annettu vientihetkellä erehdysten, tahattomien laiminlyöntien tai erityisten olosuhteiden vuoksi; tai

b) toimivaltaisia valtion viranomaisia tyydyttävällä tavalla osoitetaan, että A-alkuperätodistus oli annettu, mutta sitä ei ollut hyväksytty teknisistä syistä.”

6 Saman asetuksen 97 n artiklan 1 kohdassa säädetään seuraavaa:

”A-alkuperätodistukset tai kauppalaskuilmoitukset on esitettävä tuojajäsenvaltion tulliviranomaisille tulli-ilmoitusta koskevia menettelyjä noudattaen.”

Asetus (EY) N:o 732/2008

7 Yleisen tullietuusjärjestelmän soveltamisesta 1 päivästä tammikuuta 2009 alkaen 31 päivään joulukuuta 2011 sekä asetusten (EY) N:o 552/97 ja (EY) N:o 1933/2006 ja komission asetusten (EY) N:o 1100/2006 ja (EY) N:o 964/2007 muuttamisesta 22.7.2008 annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 732/2008 (EYVL L 211, s. 1) kuudennen ja yhdeksännen perustelukappaleen sanamuoto on seuraava:

”(6) Osallistumisoikeus yleiseen menettelyyn olisi myönnettävä kaikille niille edunsaajamaille, joita Maailmanpankki ei ole luokitellut korkean tulotason maiksi ja joiden vienti ei ole riittävän monipuolista.

– –

(9) Näiden tullietuuksien tarkoituksena on edistää talouskasvua ja myötävaikuttaa näin kestävän kehityksen tarpeen huomioon ottamiseen. Tämän vuoksi edunsaajamaihin sovellettavat arvotullit, samoin kuin paljoustullit, jollei niitä sovelleta yhdessä arvotullin kanssa, suspendoidaan tässä menettelyssä.”

8 Tämän asetuksen 5 artiklan 1 ja 2 kohdassa säädetään seuraavaa:

”1. Säädettyjä tullietuuksia sovelletaan menettelyjen piiriin otetuista edunsaajamaista peräisin olevien, menettelyjen soveltamisalaan kuuluvien tuotteiden tuontiin.

2. Alkuperätuotteen (peräisin olevan tuotteen) käsitteen määrittelyä ja siihen liittyvän hallinnollisen yhteistyön menetelmiä koskevat säännöt, joita tarvitaan sovellettaessa 1 artiklan 2 kohdassa tarkoitettuja menettelyjä, vahvistetaan asetuksessa [N:o 2454/93].”

Asetus N:o 1063/2010

9 Asetuksella N:o 1063/2010 on koottu yhteen asetuksen N:o 2454/93 ne säännökset, joilla on merkitystä kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevassa asiassa.

10 Asetuksen N:o 1063/2010 johdanto-osan 3 ja 16 perustelukappaleessa todetaan seuraavaa:

”(3) Dohan kehitysohjelmassa on todettu tarve varmistaa kehitysmaiden tiiviimpi osallistuminen maailmantalouteen erityisesti helpottamalla niiden pääsyä teollisuusmaiden markkinoille.

Sen vuoksi etuuskohteluun oikeuttavia alkuperäsääntöjä olisi yksinkertaistettava ja niistä olisi, soveltuvin osin, tehtävä joustavampia, jotta edunsaajamaiden alkuperätuotteet voivat tosiasiallisesti hyötyä myönnetyistä etuuksista.

– –

(16) – –

Nykyiset säännöt edellyttävät suoraa kuljetusta Euroopan unioniin koskevaa todistetta, jota on usein vaikea saada. Tämän vaatimuksen vuoksi eräät tavarat, joista on pätevä alkuperäselvitys, eivät voi tosiasiallisesti hyötyä etuudesta. Sen vuoksi on aiheellista ottaa käyttöön uusi, yksinkertaisempi ja joustavampi sääntö, jonka tavoitteena on varmistaa, että tavarat, jotka esitetään tullille ilmoitettaessa ne luovutettaviksi vapaaseen liikkeeseen Euroopan unionissa, ovat samat kuin vievästä edunsaajamaasta lähteneet tavarat ja että niitä ei ole muutettu eikä jalostettu millään tavalla kuljetuksen aikana."

Pääasia ja ennakkoratkaisukysymys

11 ADM Hamburg toi 11.8.2011 Saksaan useita eriä raakaa palmuydinöljyä Kolumbiasta, Panamasta, Costa Ricasta ja Ecuadorista luovutettavaksi vapaaseen liikkeeseen Euroopan unionissa. Nämä neljä maata, jotka ovat kehitysmaita, jotka hyötyvät yleisestä etuusjärjestelmästä, jonka unioni on myöntänyt asetuksella N:o 732/2008 käyttöön otetun yleisen tullietuusjärjestelmän puitteissa (jäljempänä GSP-maat), olivat esittäneet näihin eri eriin liittyvät A-alkuperätodistukset.

12 Palmuydinöljy kuljetettiin unioniin kuljetusaluksen eri tankeissa. Kolme näistä tankeista lastattiin ja kuljetettiin erillään niistä eristä, jotka olivat peräisin kolmesta pääasiassa kyseessä olevasta GSP-maasta. Neljänteen tankkiin ADM Hamburg sekoitti öljyeriä, jotka olivat peräisin kustakin neljästä pääasiassa kyseessä olevasta GSP-maasta.

13 Tavaran saavuttua Saksaan ADM Hamburg esitti A-alkuperätodistukset ja pyysi aluksen koko palmuydinöljylastin osalta yleisen tullietuusjärjestelmän mukaista tullietuuskohtelua.

14 Tullitoimisto vahvisti tuontitullit 8.12.2011 tekemällään tullauspäätöksellä myöntämättä tullietuuskohtelua lähetyksen sen osan osalta, joka muodostui öljyseoksesta ja oli varastoitu neljänteen tankkiin, ja päätti soveltaa tähän osaan täysimääräisiä tuontitulleja.

15 Oikaisuvaatimuksensa hylkäämisen jälkeen ADM Hamburg nosti Finanzgericht Hamburgissa (Hampurin verotusasioita käsittelevä tuomioistuin) kanteen, jossa se vaati 8.12.2011 tehdyn tuontitullauspäätöksen kumoamista.

16 Kanteensa tueksi ADM Hamburg väittää muun muassa, että öljyjen yhteinen varastointi kuljetusta varten on alkuperän kannalta neutraalia, kun taas tullitoimisto arvioi, että tullietuuskohtelu voidaan myöntää vain tavaroille, joiden on osoitettu olevan samat, mikä ei ole tilanne nyt käsiteltävässä asiassa.

17 Tässä tilanteessa Finanzgericht Hamburg (Hampurin verotusasioita käsittelevä tuomioistuin) päätti lykätä asian käsittelyä ja esittää unionin tuomioistuimelle seuraavan ennakkoratkaisukysymyksen:

"Täyttyykö pääasiassa kyseessä olevan kaltaisessa tilanteessa asetuksen
N:o 2454/93 74 artiklan 1 kohdan ensimmäisen virkkeen tunnusmerkistö, jonka mukaan vapaaseen liikkeeseen Euroopan unionissa luovutettaviksi ilmoitettujen tuotteiden on oltava samat kuin siitä edunsaajamaasta viedyt tuotteet, jonka alkuperätuotteita niiden katsotaan olevan, kun useampia eriä raakaa palmuydinöljyä, joka on peräisin yleiseen tullietuusjärjestelmään kuuluvista eri vientimaista, joiden alkuperätuotteina niitä kulloinkin pidetään, ei viedä fyysisesti toisistaan erillään ja tuoda Euroopan unioniin vaan viennin yhteydessä ne sijoitetaan kuljetusaluksen samaan tankkiin ja tässä tankissa keskenään sekoitettuina ne tuodaan Euroopan unioniin, jolloin voidaan sulkea pois se, että näiden tuotteiden kuljetuksen aikana aina niiden vapaaseen liikkeeseen luovuttamiseen asti kuljetusaluksen tankkiin olisi päätynyt muita tuotteita, erityisesti sellaisia, jotka eivät kuulu tullietuusjärjestelmään?"

Ennakkoratkaisukysymyksen tarkastelu

18 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin pyrkii kysymyksellään selvittämään, onko asetuksen N:o 2454/93 74 artiklan 1 kohtaa tulkittava siten, että pääasiassa kyseessä olevan kaltaisessa tilanteessa, jossa on esitetty pätevät alkuperätodistukset, erillä raakaa palmuydinöljyä voidaan katsoa olevan asetuksella N:o 732/2008 luodun yleisen tullietuusjärjestelmän mukainen tullietuuskohteluun oikeuttava alkuperä myös silloin, kun nämä tavarat on kuljetettu unioniin aluksen tankissa sekoitettuina, olosuhteissa, joissa voidaan sulkea pois se, että tähän tankkiin olisi lisätty muita tuotteita, erityisesti sellaisia, jotka eivät kuulu tullietuusjärjestelmään.

19 Asetuksen N:o 2454/93 74 artiklan 1 kohdassa edellytetään yhtäältä, että vapaaseen liikkeeseen Euroopan unionissa luovutettaviksi ilmoitettujen tuotteiden on oltava samat kuin siitä edunsaajamaasta viedyt tuotteet, jonka alkuperätuotteita niiden katsotaan olevan, ja toisaalta, ettei ennen niiden ilmoittamista vapaaseen liikkeeseen luovutettaviksi niitä ole muutettu tai jalostettu millään tavalla eikä niille ole suoritettu mitään muita kuin niiden kunnon säilyttämiseksi tarvittavia toimia.

20 Tältä osin on korostettava ennakkoratkaisupyynnöstä ilmenevän, että pääasiassa kyseessä olevat tuotteet voidaan korvata täysin toisillaan ja ne ovat ominaisuuksiltaan samat. Näin ollen näiden tuotteiden sekoittaminen kuljetuksen aikana ei muuta niitä aineellisesti.

21 Lisäksi on kiistatonta, että kullakin pääasiassa kyseessä olevalla erällä, joka koostui raa'asta palmuydinöljystä, oli pätevä alkuperätodistus. Näin ollen nämä erät kuuluvat lähtökohtaisesti samaan tullijärjestelmään.

22 Ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen toteamuksista ilmenee lisäksi, että voidaan sulkea pois se, että kuljetusaluksen neljänteen tankkiin siihen öljyseokseen, joka koostuu kustakin neljästä kyseessä olevasta GSP-maasta peräisin olevista eri eristä, olisi lisätty muita tuotteita, jotka kuuluvat eri tullijärjestelmään.

23 Näin ollen se seikka, että pääasiassa kyseessä olevien, raa'asta palmuydinöljystä koostuvien erien kaltaisia tuotteita on kuljetettu unioniin aluksen tankissa sekoitettuina, ei sellaisenaan voi merkitä sitä, etteivät nämä tuotteet ole samoja kuin siitä edunsaajamaasta viedyt tuotteet, jonka alkuperätuotteita niiden katsotaan olevan.

24 Sen arvioimiseksi, täyttyvätkö asetuksen N:o 2454/93 74 artiklan 1 kohdassa asetetut edellytykset, on määritettävä, merkitseekö pääasiassa kyseessä olevien raa'asta palmuydinöljystä koostuvien erien kaltaisten tuotteiden sekoittaminen tässä säännöksessä tarkoitettua muuttamista, jalostamista tai toimea.

25 Tältä osin on todettava, että pelkästään tämän säännöksen toisen virkkeen sanamuodon perusteella ei ole mahdollista määrittää varmasti ilmaisujen ”muutettu”, ”jalostettu” ja ”toimia” merkitystä.

26 Lisäksi on todettava, ettei asetuksessa N:o 2454/93 määritellä näitä ilmaisuja.

27 On kuitenkin huomautettava, että kun unionin oikeuden määräyksen tai säännöksen sanamuoto on epäselvä, on otettava huomioon tämän määräyksen tai säännöksen asiayhteys ja sillä tavoitellut päämäärät (tuomio PPG ja SNF v. ECHA, C-625/11 P, EU:C:2013:594, 34 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

28 Kuten julkisasiamies totesi ratkaisuehdotuksensa 24 ja 25 kohdassa, asetuksen N:o 2454/93 74 artikla kuuluu tämän asetuksen I osan IV osaston 2 lukuun, joka koskee tullietuuskohteluun oikeuttavaa alkuperää. Vielä tarkemmin kyseinen säännös kuuluu tämän luvun 1 jakson 2 alajaksoon, joka koskee ”alkuperätuotteen” (peräisin olevan tuotteen) eli tuotteen, joka on peräisin GSP-maasta, käsitteen määrittelyä.

29 Tämän säännöksen sanamuodon ja asiayhteyden valossa on näin ollen katsottava, että sen pääasiallisena tarkoituksena on osaltaan taata se, että vapaaseen liikkeeseen luovutettaviksi ilmoitetut tuotteet ovat peräisin GSP-maasta eivätkä kolmannesta maasta.

30 Näissä olosuhteissa usean GSP-maasta peräisin olevan tuotteen kuljetuksen aikana tapahtuvaa sekoittamista, joka ei muuta näitä tuotteita aineellisesti eikä aiheuta epävarmuutta niiden alkuperästä, ei voida pitää muuttamisena, jalostamisena tai toimena, joka estäisi sen, että näiden tuotteiden alkuperä vahvistetaan erityisesti asetuksen N:o 2454/93 74 artiklan 1 kohdan yhteydessä.

31 Lisäksi asetuksen N:o 1063/2010 3 ja 16 perustelukappaleesta ilmenee, että tällä asetuksella toteutetun yleisen tullietuusjärjestelmän uudistamisen tarkoituksena on etuuskohteluun oikeuttavien alkuperäsääntöjen muuttaminen yksinkertaisemmiksi ja soveltuvin osin joustavammiksi, jotta edunsaajamaiden alkuperätuotteet voivat tosiasiallisesti hyötyä myönnetyistä etuuksista.

32 Kun kyse on tarkemmin ottaen asetuksen N:o 2454/93 74 artiklasta, asetuksen N:o 1063/2010 16 perustelukappaleesta seuraa, että sillä on tarkoitus lisätä asetukseen N:o 2454/93 uusi yksinkertaisempi ja joustavampi sääntö, jolla korvataan aiempi sääntö, jonka soveltamisen vuoksi tietyt tavarat, joista oli annettu pätevä alkuperäselvitys, jäivät tullietuusjärjestelmän ulkopuolelle.

33 Kuten asetuksen N:o 732/2008 yhdeksännessä perustelukappaleessa todetaan, tällä asetuksella käyttöön otetun yleisen tullietuusjärjestelmän kaltaisten tullietuusjärjestelmien tarkoituksena on edistää talouskasvua ja myötävaikuttaa kestävän kehityksen tarpeen huomioon ottamiseen.

34 Näissä olosuhteissa asetuksen N:o 2454/93 74 artiklan 1 kohtaa ei voida tulkita siten, että sen mukaan pääasiassa kyseessä olevien kaltaisten tuotteiden alkuperää ei voitaisi tunnustaa pelkästään sillä perusteella, että ne on sekoitettu keskenään, kun tämä sekoittaminen ei ole estänyt toimivaltaisia viranomaisia varmistamasta, että kaikki viedyt tuotteet olivat peräisin GSP-maasta.

35 Kaiken edellä esitetyn perusteella kysymykseen on vastattava, että asetuksen N:o 2454/93 74 artiklan 1 kohtaa on tulkittava siten, että pääasiassa kyseessä olevan kaltaisessa tilanteessa, jossa on esitetty pätevät alkuperätodistukset, erillä raakaa palmuydinöljyä voidaan katsoa olevan asetuksella N:o 732/2008 luodun yleisen tullietuusjärjestelmän mukainen tullietuuskohteluun oikeuttava alkuperä myös silloin, kun nämä tavarat on kuljetettu unioniin aluksen tankissa sekoitettuina, olosuhteissa, joissa voidaan sulkea pois se, että tähän tankkiin olisi lisätty muita tuotteita, erityisesti sellaisia, jotka eivät kuulu tullietuusjärjestelmään.

Oikeudenkäyntikulut

36 Pääasian asianosaisten osalta asian käsittely unionin tuomioistuimessa on välivaihe kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevan asian käsittelyssä, minkä vuoksi kansallisen tuomioistuimen asiana on päättää oikeudenkäyntikulujen korvaamisesta. Oikeudenkäyntikuluja, jotka ovat aiheutuneet muille kuin näille asianosaisille huomautusten esittämisestä unionin tuomioistuimelle, ei voida määrätä korvattaviksi.

Näillä perusteilla unionin tuomioistuin (neljäs jaosto) on ratkaissut asian seuraavasti:

Tietyistä yhteisön tullikoodeksista annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 2913/92 soveltamista koskevista säännöksistä 2.7.1993 annetun komission asetuksen (ETY) N:o 2454/93, sellaisena kuin se on muutettuna 18.11.2010 annetulla komission asetuksella (EU) N:o 1063/2010, 74 artiklan 1 kohtaa on tulkittava siten, että pääasiassa kyseessä olevan kaltaisessa tilanteessa, jossa on esitetty pätevät alkuperätodistukset, erillä raakaa palmuydinöljyä voidaan katsoa olevan yleisen tullietuusjärjestelmän soveltamisesta 1 päivästä tammikuuta 2009 alkaen 31 päivään joulukuuta 2011 sekä asetusten (EY) N:o 552/97 ja (EY) N:o 1933/2006 ja komission asetusten (EY) N:o 1100/2006 ja (EY) N:o 964/2007 muuttamisesta 22.7.2008 annetulla neuvoston asetuksella (EY) N:o 732/2008 luodun yleisen tullietuusjärjestelmän mukainen tullietuuskohteluun oikeuttava alkuperä myös silloin, kun nämä tavarat on kuljetettu Euroopan unioniin aluksen tankissa sekoitettuina, olosuhteissa, joissa voidaan sulkea pois se, että tähän tankkiin olisi lisätty muita tuotteita, erityisesti sellaisia, jotka eivät kuulu tullietuusjärjestelmään.

Allekirjoitukset